

FYLKESRÅDSSAK

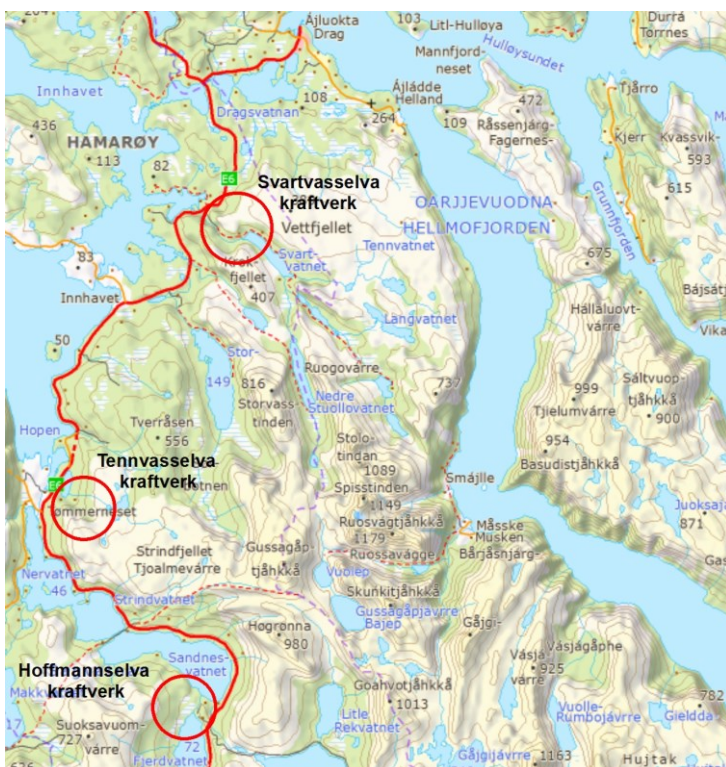
Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
100/13	Fylkesrådet	22.05.2013

Høring - søknad om bygging av Svartvasselva kraftverk - Hamarøy kommune

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknad fra Nord-Norsk Småkraft og Tinfos AS om tillatelse til å bygge 3 småkraftverk i Hamarøy kommune. Søknadene skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Høringsfrist var satt til 26. april, men det er avklart med NVE at Nordland fylkeskommune avgir sin høringsuttalelse etter politisk behandling i fylkesrådsmøtet 22. mai.

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, fraråder fylkesrådet NVE å gi konsesjon til bygging av Svartvasselva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er de negative konsekvensene tiltaket vil få for bekkekløft med tilhørende rødlistede arter. I tillegg vil tiltaket få negative konsekvenser for et område som er registrert med stor verdi for friluftsliv. Etter fylkesrådets vurdering, vil en utbygging totalt sett gi vesentlig større negative enn positive konsekvenser.

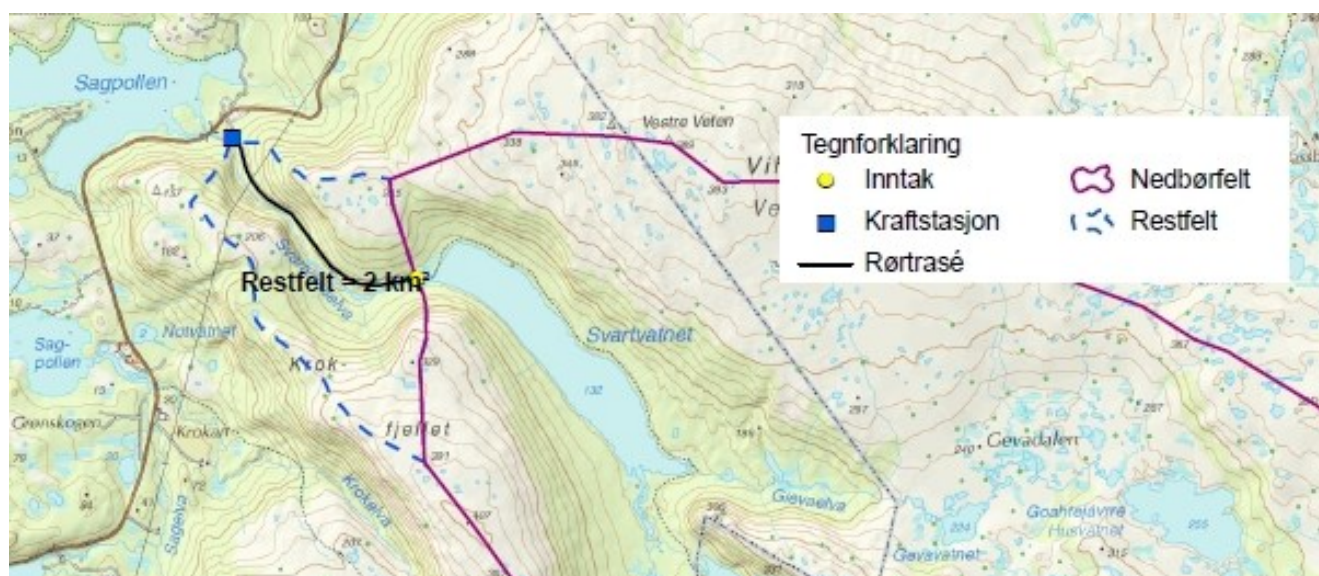
Figur 1 Oversiktskart med de tre omsøkte kraftverkene inntegnet med rød sirkel. Svartvasselva kraftverk er det nordligste av de tre omsøkte kraftverkene.

Bakgrunn

Tinfos AS søker om konsesjon til å bygge Svartvasselva kraftverk ved Sagpollen som er lokalisert 4 km nord for tettstedet Innhavet og ca. 7 km sørvest for tettstedet Drag, jf. figur 1.

Tabell 1 Hoveddata for Svartvasselva kraftverk (tall hentet fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		
Installert effekt	(MW)	4,9
Årlig produksjon	(GWh)	14,4
Vinterproduksjon	(GWh)	5,7
Sommerproduksjon	(GWh)	8,7
Økonomi:		
Kostnad	(MNOK)	43,6
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	3,03
Vanndata:		
Middelvannføring	(l/s)	2387
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	208
5-persentil sommer	(l/s)	286
5-persentil vinter	(l/s)	156
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	290
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	160
Kraftverk:		
Inntak	(moh.)	134
Avløp	(moh.)	14
Berørt elvestrekning	(m)	1900
Inntaksdam høyde	(m)	1
Inntaksdam lengde	(m)	40
Vannvei (rørgate)	(m)	1900
Ny vei	(m)	330
Kraftstasjon	(m ²)	100
Nettilknytning (jordkabel)	(m)	2500

Figur 2 Kart med inntegnet tiltak. (Fra konsesjonssøknad.)

Problemstilling

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Tiltaket vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 14,4 GWh (forbruket til ca. 720 husstander). Ca. 40 % av denne produksjonen er om vinteren. Konesjonssøker påpeker for øvrig at tiltaket med investeringer vil gi skatteinntekter til offentlige myndigheter, uten at søknaden tallfester dette noe nærmere. Kraftverket anslås å bidra med ¼ årsverk lokalt i driftsfasen.

Naturmangfold

Konesjonssøknadens miljørapport, utarbeidet av Faun Naturforvaltning AS:

Innenfor influensområdet til planlagte tiltak er det registrert to naturtyper (...) "bekkekløft og bergvegg" vurdert som viktig og "brakkvannspoller" vurdert som svært viktig. (...) Det er videre påvist 5 rødlistearter i området, alle i kategori nær truet. (...)

Samlet vurdering gir middels verdi for biologisk mangfold og verneinteresser. Med bakgrunn i vurdering av verdi og omfang er samlet konsekvens for biologisk mangfold og verneinteresser satt til middels til liten negativ.

I naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Nordland er bekkekløften i Svartvasselva registrert som en av to bekkekløfter i Hamarøy kommune med regional verdi.

Fisk og fiske

Faun Naturforvaltning AS:

I følge lokale informanter er utløpet av Svartvasselva en relativt populær fiskeplass for sportsfiskere. Her blir det fiska både smålaks og middels stor sjørret. Anadrom laksefisk kan under gunstige forhold gå ca 600 m opp i elva.

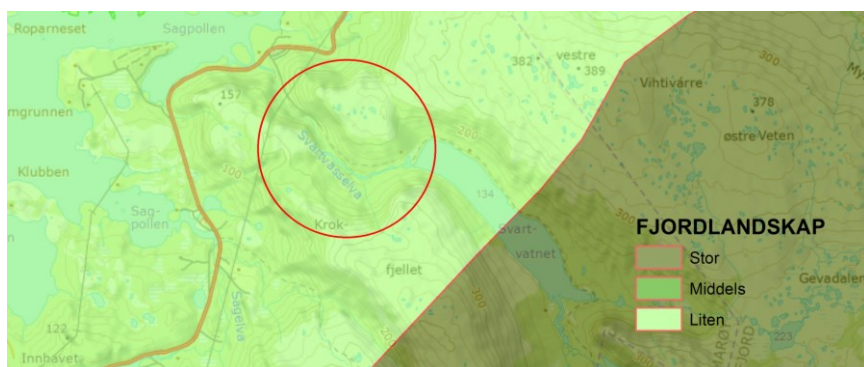
Elva har forekomst av bekkørret og oppgang av en og annen anadrom fisk nedstrøms planlagt kraftstasjon. Tiltaksområdet har lokal verdi gjeldene fisk og ferskvannsorganismer.

Landskap

Konesjonssøkers vurdering av landskap og tiltakets konsekvens for landskapet:

Med bakgrunn i at landskapet i tiltaksområdet ikke inneholder markerte landskapselement eller på annen måte utmerker seg spesielt, vurderes landskapet i området å ha middels verdi. Virkningsomfanget for landskapet vurderes som lite negativt.

I *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, er tiltaksområdet del av et større område karakterisert som fjordlandskap av *liten verdi*, jf. figur 3.

Figur 3 Tiltaksområdet (markert med rød sirkel) er i Regional småkraftplan innenfor «Fjordlandskap».

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Tap av INON sone 2 (1-3 km fra tyngre teknisk inngrep):	0,16 km ²
Nedklassifisering av INON sone 1(3-5 km fra tyngre teknisk inngrep):	0,32 km ²
Samlet endring i INON:	0,48 km ²

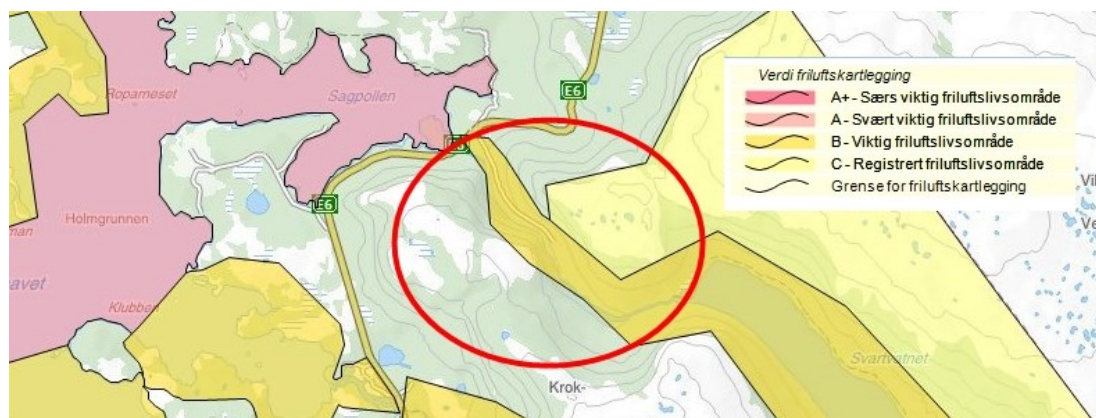
Friluftsliv

Konsesjonssøkers vurdering av friluftsliv og tiltakets konsekvens for friluftsliv:

Området har lokal verdi som friluftsområde. Konsekvensen for allmenn ferdsel, friluftsliv, jakt og fiske vurderes som liten til middels negativ.

Tiltaket vil ligge innenfor et område som i friluftskartleggingen til Salten friluftsråd er karakterisert som *B=Viktig* friluftsområde, jf figur 4. Informasjon fra friluftskartleggingen:

Furuskog med rabber, elvejuv langs skogsveien. Det er ei gammel sag ved nedre enden av Ankersvatnet. Fiske i Svartvatnet og gjennomfartsåre til Stolo og Musken. Fint å gå langs elva til Stolo både sommer og vinter.

Figur 4 Kartutsnitt fra friluftskartleggingen til Salten friluftsråd. Omsøkt tiltak markert med rød sirkel.

Reindrift

Det planlagte kraftverket ligger i beiteområder tilhørende Stájggo - Hábmmer reinbeitedistrikt. I følge konsesjonssøker, brukes hele influensområdet som vårbeite, og øvre del brukes som høstbeite. Det er en flyttlei på nordsiden av Svartvatnet som dreier nordover ved utløpet av vannet. Flyttleia ligger i følge konsesjonssøker utenfor de tekniske inngrepene av planlagt kraftverk.

Konsesjonssøker vurderer beiteland i tiltaksområdet til å ha middels verdi. Med bakgrunn i verdi og virkningsomfang vurderer konsesjonssøker at samlet konsekvens for reindriften til liten negativ.

Kulturminner og kulturmiljø

I følge konsesjonssøknaden foreligger det ingen registreringer av kjente kulturminner fra tiltaksområdet.

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune:

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Potensialet for ukjente kulturminner er moderat, og fylkeskommunen har ikke behov for å foreta befarings på stedet. Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 anses som oppfylt.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Nordland fylkeskommune er i henhold til vannforskriften vannregionmyndighet i vannregion Nordland. Til denne myndigheten tilligger det blant annet et ansvar for å følge opp de myndigheter som har oppgaver i henhold til forskriften. I dette tilfellet gjelder dette NVE.

Vannregionmyndigheten har ansvar for at det utarbeides en regional plan for hele vannregionen innen 2015. Det skal i denne planen fastsettes miljømål for alle vannforekomstene. Disse skal generelt være oppnådd innen 2021. Formålet med vannforskriften er å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

Når det gjelder det aktuelle tiltaket er det foreløpig ikke omfattet av en vedtatt forvaltningsplan og det er dermed ikke vedtatt miljømål for de berørte vannforekomstene. NVE skal imidlertid vurdere søknaden etter vannforskriftens § 12. Denne paragrafen fremsetter at det under gitte forutsetninger kan gjennomføre enkelte tiltak selv om dette medfører at miljømålene ikke nås, eller at tilstanden forringes.

Andre instansers uttalelse

Uttalelse fra Hamarøy kommune, Reindriftsforvaltningen og andre parter, vil bli lagt ved saken så fremt dette lar seg gjøre før saken behandles i fylkesrådet.

Fylkesmannen

(...) Ut fra elvas betydning for naturtypen «Bekkekløft og bergvegg» og områdets verdi for friluftsliv, fremmer Fylkesmannen innsigelse til søknad om konsesjon for utbygging av Svartvasselva kraftverk.

(...) Bekkekløfter er kun registrert ved to forekomster i Hamarøy kommune. I regionen (Nord-Salten og Ofoten) er også forekomsten av naturtypen begrenset. En gjennomgang av kunnskapsbasesene avdekker kun elleve bekkekløfter, hvorav majoriteten er av lokal verdi. Utbyggingen av det her omsøkte tiltaket vil, foruten å gi negative virkninger på selve bekkekløften i Svartvasselva, ha store negative konsekvenser for utbredelsen og representativiteten av naturtypen både i kommunen og i regionen. Etter Fylkesmannens vurdering vil det være av stor betydning at gjenværende bekkekløfter og omkringliggende gammelskog i området ivaretas, og da særskilt de av regional til nasjonal verdi.

Ut fra den begrensede utbredelsen av «Bekkekløft og bergvegg» i regionen, og at den samlede belastningen på naturtypen i vurderes som stor, jfr. naturmangfoldloven § 10, inngir Fylkesmannen innsigelse til utbygging av Svartvasselva kraftverk. Vi vurderer den samlede belastningen til å være så stor at det er fare for at det på kommune- og regionsnivå blir vanskelig å opprettholde eller nå forvaltningsmålet slik det er fastsatt for naturtypen og økosystemet i naturmangfoldloven § 4.

Områdets betydning for friluftsliv vil være et tilleggsargument for innsigelsen. Området rundt Svartvatnet er i kommunens friluftslivskartlegging registrert som et viktig utfartsområde (B-verdi), hvor fiske har en sentral funksjon i utøvelsen av friluftsliv i kommunen og i Nord-Salten. En utbygging som foreslått vil helt klart virke negativt for utøvelsen og opplevelsen av friluftslivet. Etter vår vurdering vil de negative konsekvensene være middels til store.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland

I kommunens friluftslivskartlegging er området rundt Svartvatnet registrert som et viktig utfartsområde. Utløpet av Svartvasselva brukes til sportfiske etter laks og sjørret, bading og båtutfart og tradisjonelt friluftsliv. Brukergruppen består av lokalbefolkning bosatt i nærområdet, samt personer tilknyttet nærliggende hytter. FNF Nordland mener det omsøkte tiltaket vil kunne komme i en uakseptabel konflikt med friluftsliv.

Det omsøkte tiltaket vil ha negative konsekvenser for viktige naturtyper, landskapsverdier og friluftsliv i et område og region som er sterkt belastet med vassdragsinngrep fra før. FNF Nordland henstiller at det ikke gis konsesjon til Svartvasselva kraftverk i Hamarøy kommune.

Vurderinger

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, vil fylkesråden fraråde NVE å gi konsesjon til bygging av Svartvasselva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er de negative konsekvensene tiltaket vil få for bekkekløft med tilhørende rødlistede arter. I tillegg vil tiltaket få negative konsekvenser for et område som er registrert med stor verdi for friluftsliv.

Fylkestinget har vedtatt *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*. Hovedmålsettingen for planen er: *Det er et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft der hvor konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Nordland skal arbeide for økt produksjon av vannkraft tilsvarende 1,3 TWh i ny årlig produksjon innen 2025 (overordnet strategi nr. 1).*

Fylkesråden ser at utbygging av Svartvasselva kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 14,4 GWh, og at mesteparten av energien vil bli produsert i sommerhalvåret da det er mist behov for energi. Fylkesråden vurderer at tiltaket er middels positivt for samfunnet. Hamarøy kommune og Saltenregionen har stort overskudd av fornybar energi

Fylkesråden vurderer samlet sett at tiltakets negative konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier er middels til store, jf. tabell 2.

Tabell 2 Fylkesrådets vurdering av tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier.

Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering i henhold til småkraftplanens kapittel 2
Naturmangfold	Middels/ stor	Middels/ stor	B2. Man skal være svært restriktiv med å gi tillatelse til tiltak dersom det er fare for at rødlistede arter i kategorien nær truet (NT) blir skadelidende. B4. Ved registrerte bekkekløfter av middels verdi skal en være svært restriktiv med å tillate utbygging.
Fisk og fiske	Middels	Middels	D6. Ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være restriktiv med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.
Landskap	Middels	Liten	G4. I fjordlandskap med middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.
INON	Ingen	Ingen	Ingen aktuelle retningslinjer
Friluftsliv	Middels/ stor	Middels/ stor	I1. I områder med stor verdi for friluftsliv, og hvor opplevelseskvaliteter knyttet til vassdraget/elva er en vesentlig del av verdien, skal man være svært restriktiv med å tillate utbygging.
Reindrift	Middels	Liten	E4. I områder for reindrift av middels verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Kulturminner og kulturmiljø	Middels	Liten/ middels	Ingen aktuelle retningslinjer
Konklusjon	Middels/ stor	Middels/ stor	Svartvasselva kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Prioriterte med strenge betingelser For dette prioriteringsnivået kan utbygging tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagen nivå, og at det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnytte. Svartvasselva kraftverk vurderes å ha middels samfunnsnytte, og avbøtende tiltak kan ikke opprettholde viktige miljøverdier på dagens nivå.

Fylkesråden ser for øvrig at konsesjonssøker har vurdert prosjektet opp mot *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*. Dette er positivt og fylkesråden forventer at også andre vannkraftutbyggere gjør det samme. Fylkesråden vil imidlertid påpeke at det i konsesjonssøknaden for Svartvasselva kraftverk er referert feil til småkraftplanen, og søknadens konklusjon om at Svartvasselva kraftverk ikke er i konflikt med småkraftplanenes retningslinjer, er også feil.

Fylkesråden er positiv til at NVE nå sender flere konsesjonssøknader i samme område på høring samtidig. Fylkesråden vil imidlertid oppfordre NVE å klargjøre i høringsbrevet en standard metode for hvordan høringsparter kan gi innspill på samlet belastning. Fylkeskommunen har et særskilt sektoransvar for vann, friluftsliv og kulturminner. I forhold til vann, er tiltakene foreløpig ikke omfattet av en vedtatt forvaltningsplan, og det er dermed ikke vedtatt miljømål for de berørte vannforekomstene. Når det gjelder samlet belastning for friluftsliv, ser fylkesråden at alle de tre prosjektene i Hamarøy ligger langs med E6 og er i mer eller mindre viktige friluftsområder. Til sammen vil disse prosjektene ha stor negativ konsekvens for friluftsliv som er lett tilgjengelig fra vei, og da spesielt i forhold til opplevelsesverdien av området. Fylkesråden ser at det særlig er Hoffmannselva og Svartvasselva kraftverk som bidrar negativ til samla belastning, siden begge områdene er utfartsområder som er mye brukt både av lokalbefolkning og av tilreisende. For kulturminner er det særlig Tennvasselva og Hoffmannselva kraftverk som bidrar til stor samlet negativ konsekvens for kulturminner. Begge disse prosjektene vil få negativ konsekvens for krigsminnemiljø av stor verdi.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre noen økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

Vedtakskompetanse

I henhold til delegasjonsreglementets kapittel 3.21, vedtatt i FT-sak 111/12, er fylkeskommunens myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon og fremme innsigelse til vannkraftverk på inntil 10 MW delegert til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, fraråde fylkesrådet NVE å gi konsesjon til bygging av Svartvasselva kraftverk.
2. Dersom det likevel blir gitt tillatelse til omsøkt tiltak, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med Vannforskriftens § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
 - b. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - c. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - d. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
 - e. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Bodø den 14. mai 2013
Hild-Marit Olsen
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

22.05.2013 Fylkesrådet
FRÅD-100/13
Vedtak
Innstillingen vedtatt